

## DNEVNA PRIPREMA ZA VJERONAČNI SAT

### I. OPĆI PODATCI O VJERONAČNOM SATU

**Škola:** I. B. Mažuranić Koška

**Razred:** 4.

**Vjeroučitelj:** Matko Stanić

**Nastavna cjelina:** Gradimo Kristovu Crkvu

**Nastavna tema:** Crkva u šarenim bojama i licima

**Nastavna jedinica:** Jedinstvo Crkve

**Ključni pojmovi:** ekumenizam, kršćanske Crkve, protestantska, pravoslavna, koptska Crkva

#### **CILJ:**

Učenik će analizirati različite kršćanske Crkve i moći usporediti s katoličkom Crkvom, te će znati moliti za jedinstvo svih kršćana.

#### **ISHODI:**

Obrazovni:

Učenik će upoznati različite kršćanske zajednice.

Učenik će izdvojiti najvažnije podatke iz pripremljenog teksta.

Učenik će svojim riječima navesti kako može pridonijeti ekumenskoj težnji.

Funkcionalni:

Učenik će pročitati zadani tekst.

Učenik će biti spreman uključiti se u grupni rad.

Učenik će složiti nepravilne dijelove u smislenu cjelinu.

Odgojni:

Učenik će slijediti upute koje mu pomažu u izvršavanju zadataka.

Učenik će pomagati kolegama u izvođenju postavljenih zadataka.

Učenik će zastupati težnju jedinstva kršćana.

**Metodički sustav:** problemsko-stvaralački

**Oblici rada:** frontalni, grupni, individualni rad

**Nastavne metode:** usmeno izlaganje, objašnjavanje, čitanje, rad na tekstu, pismeno izražavanje

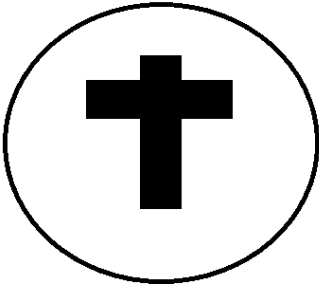
**Aktivnosti učenika:** pjevanje, slušanje, pisanje, istraživanje, lijepljenje

**Nastavna sredstva:** pjesma *Od sva se četiri vjetra*, udžbenik *Na putu vjere*, radni list

**Nastavna pomagala:** CD player, ploča, kreda, radni list, plakat

**Korelacija:** hrvatski jezik, povijest, geografija

**Plan ploče:**

Jedinstvo Crkve	
Ekumenizam je...	
Što ja mogu učiniti da pomognem u težnji da se ujedine sve Kristove Crkve?	

**Pitanja/zadatci za provjeru ostvarenosti ishoda:**

1. Kako se postaje kršćaninom?
2. Koje kršćanske zajednice poznajemo?
3. Što je to ekumenizam?

### **Izvori za pripremanje nastavnika:**

- *Program katoličkog vjeronauka u osnovnoj školi*, HBK, Zagreb, 2003.
- *Nastavni plan i program za osnovnu školu*, MZOS, Zagreb, 2006.
- *Na putu vjere 4*, Udžbenik za katolički vjeronauk, GK, Zagreb, 2014.
- *Jeruzalemska Biblija*, KS, Zagreb, 2014.
- *Katekizam Katoličke Crkve*, GK, Zagreb, 2002.
- *Kršćanstvo*, C.S. Lewis, Verbum, Zagreb, 1987.
- *Religije svijeta*, grupa autora, Mozaik, Zagreb, 2009.
- [http://hr.wikipedia.org/wiki/Glavna\\_stranica](http://hr.wikipedia.org/wiki/Glavna_stranica)

### **Izvori za pripremanje učenika:**

- *Na putu vjere 4*, Udžbenik za katolički vjeronauk, GK, Zagreb, 2014.
- Radni materijali i predlošci za rad

## **I. GLOBALNA STRUKTURA SATA**

1. meditativno-molitveni početak
2. najava biblijskoga teksta te provjera dosadašnjeg poznavanja teksta
3. susret s cjelinom biblijskoga teksta
4. stvaranje problemske situacije
5. izdvajanje i preciziranje problema te naznaka metodičkih uputa i izvora (medija) za rješavanje problema
6. samostalno pojedinačno i grupno rješavanje problema
7. priopćavanje rezultata rada, dopune i korekcije tih rezultata
8. sinteza
9. aktualizacija
10. meditativno-molitveni završetak

## **II. TIJEK SATA:**

### **1. Meditativno-molitveni početak**

Učenici nakon smještanja na svoja mjesta otvaraju udžbenik na 90. stranici gdje se nalaze note i tekst pjesme *Od sva se četiri vjetra*. Nakon čega se na CD player pušta ista pjesma i učenicima se preporuča da zapjevaju zajedno s puštenom pjesmom.

### **2. Najava biblijskoga teksta te provjera dosadašnjeg poznavanja teksta**

Učenici odgovaraju na postavljena pitanja : a) Kojoj Crkvi mi ovdje u učionici pripadamo? Ako je odgovor katoličkoj nastavlja se s pitanjem b1) Postoje li još neke Crkve koje vjeruju u Isusa Krista?, a ako je odgovor na prvo pitanje kršćanskoj slijedi pitanje b2) Nabrojite neke kršćanske Crkve. Ako se dogodi da nema odgovora, navodi ih se na odgovore kao što su katolička, pravoslavna ili protestantska.

Nakon što su ponudili odgovore zaključuje se s rečenicom. Kršćani postajemo po krštenju, odnosno kada smo kršteni u Isusovo ime, a kakvu je Crkvu Isus htio i želio pokušat ćemo prepoznati iz sljedećeg teksta. Molim učenike za pozornost.

### **3. Susret s cjelinom biblijskoga teksta**

Vjeroučitelj interpretativno čita biblijski tekst **Iv 17, 20-21**.

*Objavio sam, Oče, ime tvoje ljudima koje si mi dao od svijeta. Tvoji bijahu, a ti ih meni dade i riječ su tvoju sačuvali. Ne molim samo za ove nego i za one koji će na njihovu riječ vjerovati u mene: da svi budu jedno kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao.*

Postavljam učenicima pitanja: *Kome Isus govori? O kome govori? Što Isus traži za ljude koji su poslušali njegovu Radosnu vijest?*

Učenici uz pomoć učitelja dolaze do zaključka kako je Isus želio samo jednu Crkvu, ali je tijekom godina došlo do različitih nesuglasica koje su dovele do toga da danas imamo puno Crkvi koje vjeruju u Isusa Krista, ali se ipak u koječemu razlikuju.

### **4. Stvaranje problemske situacije**

Učenici u bilježnice pišu naslov „Jedinstvo Crkve“ te im se ukratko objašnjava pojam ekumenizma, odnosno govori im se kako je ekumenizam pokret za jedinstvo kršćana, odnosno kako je to težnja svih kršćana da se ponovno ujedine u jednu Crkvu. Te istu rečenicu pišu ispod naslova.

Učenici se razmještaju u četiri skupine te dobivaju nepravilno izrezani plakat i radni list na kojemu je ukratko objašnjena neka od kršćanskih Crkvi (katolička, pravoslavna, protestantska, koptska).

### **5. Izdvajanje i preciziranje problema te naznaka metodičkih uputa i izvora (medija) za rješavanje problema**

Učenicima se predstavlja radni list te im se napominje kako od cijelog teksta trebaju izdvojiti samo najbitnije podatke, primjerice tko je osnivač, koja su im obilježja ili koje su im specifičnosti odnosno karakteristike. Napominje im se kako bi trebali odrediti jednog predstavnika te navedene podatke upisati na plakat, a ako žele ili ako neka grupa završi prije ostalih, nalaže im se da uz tekst nacrtaju nešto što simbolizira pojedinu Crkvu.

### **6. Samostalno pojedinačno i grupno rješavanje problema**

Učenici podijeljeni u grupe međusobno se dogovaraju i odabiru podatke za koje smatraju da su važni za pojedinu Crkvu te ih upisuju na izrezane plakate koji su u obliku četvrtine kruga, a koje su dobili nakon podijele u grupe. Tijekom proučavanja radnih listova učitelj treba upoznavati pojedinu grupu s nepoznatim pojmovima na koje učenici mogu naići.

### **7. Priopćavanje rezultata rada, dopune i korekcije tih rezultata (tijekom rada)**

Učenicima se tijekom izrade pomaže u pronalaženju važnih podataka koje moraju upisati na plakat i ako je potrebno napominje se koje još podatke mogu upisati. Te se ispravljaju mogući netočno napisani podatci.

### **8. Sinteza**

Predstavnici grupa prilaze ploči i lijepe svoje plakate na kružnicu, u kojoj je nacrtan križ i natpis Kristova Crkva.

### **9. Aktualizacija**

Učenici slušaju objašnjenje kako su sve ove crkvene zajednice ujedinjene u vjeri u Isusa Krista, ali razdijeljene po svojem tumačenju istoga. Stoga je zadaća svakog vjernika i svakog čovjeka koji vjeruje u Isusa Krista, da moli i da se zalaže za jedinstvo svih kršćanskih zajednica, odnosno da sve Crkve ponovno budu jedna Crkva.

Učenici pišu zadatak u bilježnicu ( Što ja mogu učiniti da pomognem u težnji da se ujedine sve Kristove Crkve? ) te im se ostavlja nekoliko minuta da napišu svoje odgovore nakon čega se zajednički iznose neki od odgovora. Kod zadatka aktualizacije postoji mogućnost da učenici ne uspiju dotaknuti važnost i bitnost. Stoga pri iznošenju učenikovih odgovora treba ispravljati i navoditi učenike na pravilne odgovore.

#### **10. Meditativno-molitveni završetak**

Vjeroučitelj: *Tražimo ustrajno od Gospodina veliki dar jedinstva među svim Gospodinovim učenicima. Neka nas neiscrpna snaga Duha Svetoga potakne na iskreno zauzimanje oko traženja jedinstva, da možemo svi zajedno ispovijedati da je Isus Spasitelj svijeta. Amen*

Svi: Slava Ocu

### **III. KRITIČKI OSVRT:**

#### IV. PRILOZI:

##### 1. Uvodna pjesma, tekst

1. Od sva se četiri vjetra  
Crkva sabire sveta  
u živi Božji hram.

Krist joj je glava Duh Božji snaga,  
Marija mati a nebo dom.  
Kako je dobro kako je lijepo  
zajedno biti u domu Tvom.

2. Tisuću zrnaca skupa  
kruhu istome stupa  
da jedan bude dar:

Kamenom mljeven, plamenom pečen,  
ljubavlju slađen za sveti stol.  
Svi ćemo s njime u Tvoje Ime  
uzići, Bože, na svet oltar.

##### 2. Iv 17, 6. 20-21

*Objavio sam, Oče, ime tvoje ljudima koje si mi dao od svijeta. Tvoji bijahu, a ti ih meni dade i riječ su tvoju sačuvali. Ne molim samo za ove nego i za one koji će na njihovu riječ vjerovati u mene: da svi budu jedno kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu da svijet uzvjeruje da si me ti poslao.*

##### 3. Radni listovi (katolička, pravoslavna, protestantska, koptska)

##### 4. Iz govora pape Benedikta XVI. uoči početka Molitvene osmine za jedinstvo kršćana 2013. Godine.

*Tražimo ustrajno od Gospodina veliki dar jedinstva među svim Gospodinovim učenicima. Neka nas neiscrpna snaga Duha Svetoga potakne na iskreno zauzimanje oko traženja jedinstva, da možemo svi zajedno ispovijedati da je Isus Spasitelj svijeta.  
Amen*

Radni list 1:

## KATOLIČKA CRKVA

Katolička Crkva najveća je kršćanska vjerska zajednica. Osnovna značajka Katoličke Crkve je priznavanje rimskog biskupa (pape) kao vrhovnog autoriteta u vođenju Crkve, prvi papa bio je sam Sveti Petar, a sadašnji papa je 266. po redu i zove se Franjo. Prema katoličkom učenju Crkva koju je Krist ustanovio na ovom svijetu u punini postoji samo u Katoličkoj Crkvi.

Sjedište pape nalazi se u Vatikanu, a čitava Crkva podijeljena je na biskupije, a biskupije na župe.

Katolička Crkva sastoji se od 23 autonomne crkve. Najveća od njih je ona u kojoj je i sam papa, Latinska crkva, Crkva zapadnog obreda ili Rimokatolička crkva. Preostale 22 su istočne katoličke crkve, tj. crkve s istoka koje su nakon velikog raskola priznale papu i održavaju istočne obrede, a kod nas je najraširenija Grkokatolička crkva. Razlika je u obredu, liturgijskom jeziku, crkvenoj disciplini i običajima, dok je ostalo zajedničko, poput vjere, sakramenata i prihvaćanja zajedništva s papom.

Katoličanstvo je prevladavajuća vjeroispovijed u većini Europe, Latinskoj Americi i Filipinima, te velikim dijelovima Sjeverne Amerike, subsaharske Afrike. Procjenjuje se da u svijetu ima približno 1,2 milijarde katolika.



*Katolički svećenici s biskupom*



Radni list 2:

## PRAVOSLAVNE CRKVE

Pravoslavlje je jedno od glavnih ogranaka kršćanstva (uz katolicizam i protestantizam).

Sukob između Rima i Carigrada, politika bizantskih careva, težnje Carigradskog patrijarha, razlike u obredima, jeziku, crkvenoj disciplini (celibatu) itd., doveli su do privremenog (864.-868.) te konačnog (1054.) razilaženja pravoslavlja i zapadne Crkve.

Danas u pravoslavlju postoji petnaest neovisnih crkava. Na čelu im stoji patrijarh ili arhiepiskop te arhijerejski sabor ili zbor svih episkopa. Najugledniji je Carigradski patrijarh koji nosi titulu Ekumenskog patrijarha. Najvažniji patrijarhati bili su Carigradski, Jeruzalemski, Aleksandrijski i Antiohijski, a kasnije i Moskovski. Stari istočni patrijarhati, Jeruzalemski, Antiohijski i Aleksandrijski, gube u 7. stoljeću širenjem islama svoje značenje. Pravoslavlje se iz Bizanta širi na Jugoistočnu Europu, Istočnu Europu, Armeniju i Gruziju. Za razliku od Katoličke crkve, pravoslavlje je razvilo nacionalne i državne autokefalne crkve.

Liturgija se vrši po bizantskom obredu.



*Pravoslavni svećenici*

Radni list 3:

## PROTESTANTSKE CRKVE

Protestantizam je općenit naziv za sva kršćanska vjerska učenja koja su se odijelila od katolicizma nakon reformacije u 16. stoljeću. Izvorno je bila obilježena naglašavanjem vjerovanja u opravdanje po vjeri, u svećenstvo svih svetih, odnosno vjernika i u autoritet Biblije. Svi odbacuju autoritet Pape.

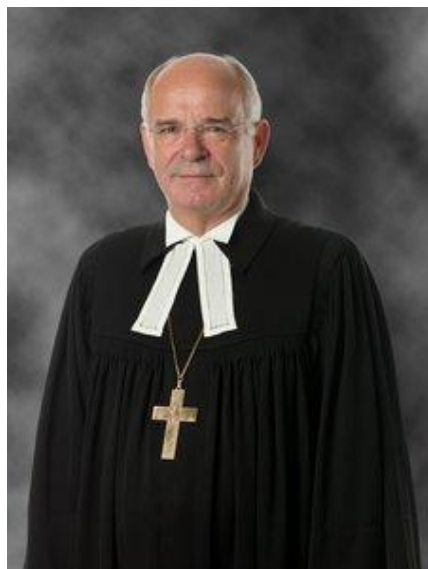
Glavne protestantske grupe su:

- Evangeličko-luteranske crkve,
- reformirane crkve (koristi se ponekad termin "kalvinisti"),
- Anglikanci,
- Evangeličke slobodne crkve sebe ubrajaju u protestantizam, a i vide se kao "nasljednike reformacije". Tu se, primjerice, pribrajaju adventisti, baptisti, metodisti i evanđeosko-pentekostne crkve.

Pod pojmom protestanti u užem smislu podrazumijevaju se pripadnici kršćanske konfesije nastale na njemačkom govornom području u vrijeme reformacije, pa se stoga povezuju prije svega sa Martinom Lutherom i Philippom Melanchthonom, začetnicima luteranstva; te sa Huldrychom Zwinglijem i Jeanom Calvinom koji su reformaciju započeli u Švicarskoj i koji su začetnici druge osnovne protestantske grane - kalvinizma.

Anglikanstvo je nastalo odcjepljenjem crkve u Engleskoj od Rima 1534. godine, kada je parlament proglasio kralja za poglavara crkve; u narednim desetljećima su anglikanci prihvatili znatne utjecaje protestantske teologije.

Danas imamo mnogo protestantskih zajednica.



*protestantski svećenik*

Radni list 4:

## KOPTSKA CRKVA

Kopti su potomci Egipćana koji nisu ni poslije arapskog ni poslije turskog osvajanja prešli na islam, već su ostali kršćani monofiziti. Naziv Kopt je istodobno i etnička i vjerska oznaka.

Osnivačem samostalne egipatske Koptske crkve smatra se patrijarh Dioskor u 5.stoljeću. Liturgija je aleksandrijskog obreda. Na čelu je aleksandrijski patrijarh, koji se još naziva i papa, sa sjedištem u Kairu.

Njihov je jezik koptski, no uporaba mu se zadržala još samo u bogoslužju Koptske crkve.

Danas ima (prema koptskim izvorima) između 10 i 15 milijuna Kopta u Egiptu.

Kopti se dijele na pravoslavne i na katoličke koptske crkve.

Koptska katolička crkva je crkva aleksandrijskog obreda koja priznaje papu kao vrhovnog poglavara. Nastaje kroz shizmu od Koptske crkve. Koptska katolička crkva broji oko 243.000 vjernika.

Sveta stolica formalno formira patrijarhat za koptske katolike 1824. godine., a 1829. Otomansko carstvo dopušta Koptskoj katoličkoj crkvi gradnju vjerskih objekata.

Sjedište patrijarhata je u Kairu, no najveća koncentracija katoličkih Kopta se nalazi u gornjem Egiptu.



*Koptski svećenici*